

meer. Maar de goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid tot eeuwigheid over degenen, die Hem vreezen." En als dan hun God hun aan de doodssponde der hunnen vraagt: „Geloof gij dat?" dan eeffent zich het voorhoofd, dan openen zich de oogen, en staren over dat leger heen naar het Kruis van Golgotha, en van dáár den geopenden hemel binnen, waar het wederzien hen wacht; dan ontplooiën de lippen zich en de bevende mond stamelt: „Ja, Heere, ik geloof! . . . Kom mijn ongeloofigheid te hulp!"

P. J. K.

Een verheugd volk en een jubelende stad

door J. BRESSEN.

Een boek geschreven met een verheugden geest en uit een jubelend hart. Een hart, dat bovendien tintelt van die echte, kinderlijke, trouwe, geestdriftige liefde voor het Huis van Oranje, die, naar vriend en vreemdeling van ons getuigen, een der kostbaarste schatten is, die in ons volksleven uit vroeger eeuwen zijn overgebleven.

Het is al om deze reden een . . . zeer ouderwetsch boek. Want zulk soort boeken zijn al lang „uit de mode" in de hoogere sferen onzer letterkunde. Men behoort daar te zijn moe, mat, dof; het is up to date te zuchten, te kwijnen, te weenen, voorts zenuwziek te zijn, en steeds op het punt te staan zich op te hangen aan den eersten den besten boom of in de eerste de beste gracht te springen.

En dan . . . liefde voor het Oranjehuis, wat een verouderd begrip, goed voor bakkers en bakkers. Zoo iets is heelemaal uit den stijl in het schemerlicht, waar de levens- en vragensmoeden op donzen ruststoelen hun kwijnend bestaan voort-slepen, om slechts nu en dan door een snik en een zucht te kennen te geven, dat ze nóg in leven zijn . . .

Het boek van mej. Bressen is zóó heelemaal „uit den stijl," die thans in de leidende kringen der letterkunde den toon aangeeft, dat ik mij hartelijk verheugd heb, dat zulk een gezond, frisch, jubelend boekje onder ons volk uitgaat.

Het is een historisch tendenz-verhaal. De historie is de blijde gebeurtenis van 30 April 1909. En voor het omschrijven der tendenz geef ik het woord aan den heer A. J. Hoogenbirk, die in zijn voorbericht zegt: „Zij het velen in lengte van dagen een gedenkboek, dat stemt tot dank aan God, en de liefde versterkt voor het Huis van Oranje, de jeugdige Prinses en de Vorstelijke Ouders, wier vreugd en hoop Zij is."

En op heel aardige wijze heeft mej. Bressen dit doel pogen te bereiken. Ze brengt u in allerlei kringen van ons volk, — in de eerste standen, in den werkmansstand, in de keuken, op straat, bij groote menschen en bij kleine kinderen, — en laat u getuige zijn, hoe ieder op zijn manier meeleeft, meejubelt en — meebidt.

Ik sprak onlangs een Italiaansch schrijver, die voor het eerst in Holland vertoefde. Op mijn vraag, wat hem hier het meest trof, was zijn antwoord: „Dat de Hollanders nog zoo echt, ongekunsteld vroolijk kunnen zijn. Dat in onze eeuw van melancholie hier is blijven bestaan die blijde levenslust, dien ik gezien heb op uw prachtige schilderijen uit den tijd uwer grootheid."

Als de man Hollandsch verstond, zou ik hem mej. Bressens boekje geven, en hem zeggen: „Daar hebt ge nu een uiting van dien ongekunstelden, blijden levenslust — een vroolijke stem uit het Hollandsche hart."

Want dit is voor mij vooral het mooie van dit boekje: het is geschreven, omdat het hart van de schrijfster zóó liefhad, dat ze niet zwijgen kon. Dat voelt ge op iedere bladzijde, en dat maakt de schrijfster welsprekend, dat geeft aan het heele boekje die prettige, frissche atmosfeer, waardoor ge van het begin tot het eind met genot leest en . . . haar gaarne enkele kleine fouten vergeeft.

Jammer vind ik b.v., dat voortdurende zondigen tegen den goeden vorm, in boeken gebruikelijk, om de getallen niet in cijfers, maar in woorden uit te drukken. „Papa krijgt 2 toegangskaarten . . . Ik wou, dat papa er 10 had." (blz. 119.) „4 aan 4 trekken ze de Nieuwe Kerk in," enz. (blz. 134.) Zoo iets mag men in een brief schrijven, maar in een boek laat men drukken: „Papa krijgt twee toegangskaarten . . . Ik wou, dat papa er tien had." „Vier aan vier trekken ze de Nieuwe Kerk in," enz.

Zoo kan men in een brief in der haast afkorten: „Freule v. d. Poll," maar gedrukt maken zulke afkortingen een slordigen indruk. Men mag eigennamen nooit anders laten drukken dan voluit.

Een derde foutje, dat mij even hinderde, sloop in bij het weergeven van de gesprekken van menschen uit de eerste standen. Men zegt daar niet: „Die gaat naar baron Roëll . . . daar komt de baron op de stoep," enz. (blz. 72, 73.) Zoo spreekt men wel in 't Fransch, maar in Holland spreekt zoo uitsluitend de burgerstand. In hoogere kringen zegt men: „Die gaat naar mr. Roëll . . . daar komt mr. Roëll op de stoep," enz.

Doch wat schaden zulke foutjes, die toch eigenlijk alleen den vorm betreffen, en daarom met een tweeden druk — want die moet er komen of we kennen het hart van ons Hollandsche volk niet meer — zoo gemakkelijk verdwijnen kunnen?

Ten slotte een woord van oprechte hulde aan den uitgever voor zijn keurig boek.

H. S. S. K.

LETTEREN EN TAAL.

VRAGENBUS.

Ongeluksvogel. — In het honderd. — Openluchtvergadering. — Kaskanade. — Wafel. — Velerlei. — Otto Funke. — Statenvertaling. — Zweedsch luciferdoosje. — Zoo vrij als God in Frankrijk.

U. te T. vraagt of men iemand, die veel tegenspoed heeft, terecht kan aanduiden als een „ongeluksvogel."

Antw. — Oudtijds — ja nóg wel — heerschte het bijgeloof, dat sommige dieren, vooral vogels, zooals raven en uilen, ongeluk voorspelden of aanbrachten. Vandaar de Fransche naam *porte-malheur*: onheilbrenger, en het Deutsche *Unglücksbote*, *Unheilstifter*: voorspeller of bewerker van onheil.

Een ongeluksvogel is dus iemand, die kwade tijdingen brengt, of waar hij komt onheil, leed en zorg verwekt; niet een die zelf ongelukkig is. Allengs echter is de beteekenis zóó gewijzigd, dat het woord ook vaak gebezigd wordt voor wie rampspoedig is. Juist is dit echter niet.

Ik hoor wel eens zeggen, schrijft dezelfde: „Het loopt alles in het honderd," wat zeggen wil: „in de war." Hoe komt daar honderd bij te pas?

Antw. — De uitdrukking ziet op iemand, die zwak van hoofd of niet sterk in het rekenen is. Zoo een kan wel nog wat becijferen en rekenen, als het beneden honderd blijft. Maar daarboven „loopt het in het honderd," raakt de rekenaar de kluts kwijt. Dit verklaart de figuurlijke toepassing.

Wat dunkt u van het woord „openluchtvergadering?"

B. B.

Antw. — Dat het een zeer zotte en botte vertaling is van het Engelsche *open air meeting*, 't welk sommige Nederlanders natuurlijk maar weer klakkeloos overnemen. We spreken van een „buitenpartij," van „buitenwerk," enz. Zeg dus *vergadering buiten*. Dat is in ieder geval beter dan de „open lucht" te laten vergaderen!